

Bemesten

- Mijn verhaal over bemesten is het verhaal voor natuurlijk tuinieren. Daarin is bemesten bedoeld voor zowel het verbeteren van de bodem als het voeden van de planten. Natuurlijke, organische meststoffen zoals oude stalmest en compost, doen beiden. Ze bestaan volledig uit organisch materiaal, dat is materiaal van dierlijke en plantaardige oorsprong. Ze stimuleren de wormen, kevertjes, bacteriën en schimmels in de grond. Dat bodemleven maakt er humus van welke goed is voor de structuur van de grond en de waterhuishouding. Bacteriën en schimmels zijn in staat uit deze humus, het fijnste stadium van organisch materiaal, de voedingsstoffen, mineralen, vrij te maken voor de plantenwortels waarmee ze in symbiose leven.
- De belangrijkste mineralen (ik gebruik de woorden mineralen en voedingsstoffen door elkaar, ik bedoel er hetzelfde mee) zijn stikstof (N), fosfor (P), kalium (K) en calcium (Ca).
 - Stikstof is vooral belangrijk voor de blad- en stengelvorming.
 - Fosfor bevordert de groei van de wortels en de rijping van vruchten en zaden.
 - Kalium bevordert bloemen en vruchten en de vorming van zetmeel, in aardappels en knolselderie bijvoorbeeld.
 - Calcium zorgt voor de stevigheid van de plant door de celwanden te verstevigen. Calcium zit meestal voldoende in onze kleigrond en anders komt het er wel in wanneer je kalk strooit in de winter, om de structuur te verbeteren.
 - Magnesium wordt ook wel genoemd in dit rijtje. In onze klei is er eigenlijk altijd wel voldoende van aanwezig.

Soorten en samenstelling van meststoffen

- Natuurlijke organische meststoffen: runder-, paarden-, kippen-, konijnenmest en compost zijn nauwelijks door de mens bewerkt. Met een boer in de buurt of een eigen composthoop kun je er zomaar over beschikken. Ze bevatten alle nodige mineralen N, P, K en Ca in nogal wisselende hoeveelheden. Verse koeien- en paardenmest moet je niet zomaar gebruiken maar òf eerst op een hoop laten composteren of reeds vóór de winter onder spitten. Kippenmest is zo scherp dat je het alleen met mate door composthopen mag mengen om méé te composteren. Met alleen natuurlijke mest kun je een hele tijd vooruit in je moestuin. Op langere termijn, zeker wanneer je je stukje grond intensief bebouwt en er veel van oogst, zal er aan sommige voedingsstoffen een tekort ontstaan. Die kun je dan iets specifieker aanvullen met bepaalde, ook organische, meststoffen die in de handel zijn.
- Organische “handels”meststoffen zijn ook van natuurlijke oorsprong maar hebben een aantal menselijke bewerkingen ondergaan: Culterra is een mengsel van koeien- en kippenmest en verenmeel, gedroogd en in korrelvorm geperst, bloed- en beendermeel komen uit de vleesverwerkende industrie, zeealgenkalk wordt uit de Atlantische oceaan gewonnen. Vinassekali komt van de suikerfabriek. Ze bevatten vooral veel van één bepaalde mineraal en zo kun je het tekort aan die bepaalde stof gericht wegwerken.
- Kunstmest bevat géén organisch materiaal. De mineralen die erin zitten zijn in water oplosbaar en komen snel vrij. Bij te hoge dosering, wat je gemakkelijk doet, help je de bacteriën en schimmels om zeep en is de kans op verbranding van de plantenwortels groot. Wanneer het flink regent nadat je gestrooid hebt zul je het op korte termijn wéér moeten strooien want het spoelt weg uit de grond. Zo draagt kunstmest bij aan een teveel aan mineralen in het oppervlakte water.

Natuurlijke organische meststoffen:

Naam	Stikstof (N) in %	Fosfaat (P) in %	Kalium (K) in %	Calcium (Ca) in %
Koemest	4,5	2,5	4,5	4
Paardenmest	4,5	3,5	3,5	2
Kippenmest	17	17	9	23
Compost VAM	1,3	0,7	0,9	2
Natuur compost	0,9	0,3	0,7	0,2
Brandnetelgier	!			

Organische “handels” meststoffen:

Naam	Stikstof (N) in %	Fosfaat (P) in %	Kalium (K) in %	Calcium (Ca) in %
Culterra	10	4	6	
Bloedmeel	13			
Beendermeel	6	18		
Vinessekali	2	10	30	

Kunstmeststoffen:

Naam	Stikstof (N) in %	Fosfaat (P) in %	Kalium (K) in %	Calcium (Ca) in %
Patentkali			30	
Superfosfaat		20		
14-10-8	14	10	8	

Groenbemesters

- Je kunt groenbemesters zaaien op een stukje dat je tijdelijk niet voor iets anders gebruikt. Groenbemesters bedekken de bodem en voorkomen zo uitspoelen van voedingsstoffen, zelf binden ze ook nog mineralen uit de grond en houden die zo vast. Groenbemesters verbeteren door hun wortels ook de bodemstructuur. Het is de bedoeling van zo'n groenbemester dat hij afsterft en daarna ter plekke in de bodem of op de composthoop vergaat en dan de opgenomen mineralen weer geleidelijk vrijgeeft.

De meest bruikbare groenbemesters op onze klei zijn:

Naam	zaaitijd	
Phacelia	juni – half augustus	Bijen en vlinderplant, bevriest en kan dan blijven liggen
Klaversoorten	juli – augustus	Vlinderbloemig, bindt stikstof, wisselteelt, bevriest
Lupine	juli - augustus	Idem als klavers
Komkommerkruid	juli – half september	Idem als phacelia
Gerst	tot half oktober	Onderdrukt wortelonkruid door afscheiden stof. Winterhard.
Oostindische kers	maart - mei	Eetbaar, vangt bladluis weg van planten en struiken, bevriest